TẠP CHÍ KHOA HỌC, Đại học Huế, tập 73, số 4, năm 2012

DẪN LIỆU BƯỚC ĐẦU VỀ THÀNH PHẦN LOÀI CÁ Ở VÙNG RỪNG CAO MUÔN, HUYỆN BA TƠ, TỈNH QUẢNG NGÃI

Võ Văn Phú[1], Nguyễn Hoàng Diệu Minh[1], Hoàng Đình Trung[1]
Trường Đại học Khoa học, Đại học Huế

Tóm tắt. Qua quá trình nghiên cứu, đã xác định được 73 loài thuộc 50 giống, 18 họ và 06 bộ cá khác nhau. Trong đó, chiếm ưu thế nhất về loài thuộc bộ cá Chép (Cyprinifomes) với 47 loài (chiếm 64,38% tổng số loài), tiếp theo là bộ cá Vược (Percifomes) 15 loài (chiếm 20,55%), bộ cá Nheo (Siluriformes) 06 loài (chiếm 8,22%), bộ Lươn (Synbranchiformes) và bộ cá Chình (Anguilliformes), mỗi bộ có 02 loài (chiếm 2,74%), bộ cá Thát lát (Osteoglossiformes) chỉ có 01 loài (chiếm 1,37%). Trung bình mỗi bộ có 03 họ; 8,33 giống và 12,17 loài. Bình quân mỗi họ có 2,78 giống và 4,06 loài. Mỗi giống có 1,46 loài. Trong 73 loài cá ở vùng rừng Cao Muôn đã ghi nhận được 11 loài cá có giá trị kinh tế, 04 loài cá quý hiếm được xếp vào bậc VU (Sẽ nguy cấp) trong Sách Đỏ Việt Nam 2007.

1. Mở đầu

Ba Tơ là huyện miền núi phía Tây Nam của tỉnh Quảng Ngãi. Đây là nơi có nhiều công trình mang ý nghĩa lịch sử quan trọng, là vùng núi cao nổi tiếng gắn với căn cứ địa cách mạng và còn được liệt vào hàng danh lam thắng cảnh nổi tiếng về sự đa dạng sinh thái. Nằm ở phía Tây xã Ba Chùa (huyện Ba Tơ), ngọn núi Cao Muôn có độ cao 1085m, là ngọn núi cao với nhiều suối, thác nước đẹp (suối Lệ Trinh, suối Lá, suối Ly, suối Gia Thủy,…) và hệ động – thực vật khá đa dạng. Đặc biệt, ở các khe suối vùng rừng Cao Muôn có hệ cảnh quan đẹp, ít bị ảnh hưởng, còn mang tính hoang sơ, tiềm năng về thủy sinh vật khá phong phú, trong đó cá đóng vai trò quan trọng. Cho đến nay chưa có nhiều công trình nghiên cứu về thành phần loài hệ động – thực vật ở vùng núi này. Đặc biệt, việc nghiên cứu về cá chưa được quan tâm đúng mức. Phần lớn nơi đây vẫn là điểm trắng chưa được nghiên cứu, vì vậy chúng tôi tiến hành nghiên cứu nhằm cung cấp dẫn liệu bước đầu về thành phần loài cá ở vùng rừng Cao Muôn, Ba Tơ, Quảng Ngãi.

2. Đối tượng và phương pháp nghiên cứu

- Đối tượng nghiên cứu là các loài cá ở khe suối thuộc vùng rừng Cao Muôn, huyện Ba Tơ tỉnh Quảng Ngãi. Việc thu mẫu được tiến hành liên tục từ tháng 6/2010 đến tháng 06/2011, bằng cách đánh bắt trực tiếp, thu mua mẫu cá của người dân và các chợ quanh khu vực nghiên cứu.

- Định loại các loài cá bằng phương pháp so sánh hình thái theo các khóa phân loại lưỡng phân và mô tả của Vương Dĩ Khang (1963) [9], Mai Đình Yên (1978) [18], [19], W.J. Rainboth (1996) [17], Nguyễn Văn Hảo (2001, 2005) [6], [7], FAO (1998) [4], [5],…

- Mỗi loài cá được nêu tên khoa học và tên Việt Nam. Trình tự các bộ, họ, giống, loài được sắp xếp theo hệ thống phân loại của T. S. Rass và G. U. Lindberg (1971), Eschermayer (1998) và FAO (1998).

Mẫu sau khi định loại được lưu giữ ở phòng thí nghiệm Tài nguyên - Môi trường, khoa Sinh, trường Đại học Khoa học Huế.

3. Kết quả nghiên cứu

3.1. Danh lục thành phần loài

Đã xác định được 73 loài thuộc 50 giống, 18 họ và 6 bộ cá khác nhau. Danh lục thành phần loài được sắp xếp vào hệ thống phân loại W.N Eschmeyer (2005) [3], chuẩn tên loài theo FAO (1998) [4], [5] (bảng 1).

Bảng 1. *Danh lục thành phần loài cá vùng rừng Cao Muôn*

Stt	Tên khoa học	Tên Việt Nam	Tình trạng
I	OSTEOGLOSSIFORMES	BỘ CÁ THÁT LÁT	
(1)	Notopteridae	Họ cá Thát lát	
1	Notopterus notopterus (Pallas, 1769)	Cá Thát lát	
II	ANGUILLIFORMES	BỘ CÁ CHÌNH	
(2)	Anguillidae	Họ cá Chình	
2	Anguilla marmorata (Quoy & Gaimard, 1824)	Cá Chình hoa	VU
3	A. bicolor McClelland, 1844	Cá Chình mun	VU
III	CYPRINIFORMES	BỘ CÁ CHÉP	
(3)	Cyprinidae	Họ cá Chép	
4	Acheilognathus longibarbatus (Yen, 1978)	Cá Thè be râu dài	
5	Carassioides cantonensis (Heincke, 1892)	Cá Rưng	
6	Carassius auratus (Linnaeus, 1758)	Cá Diếc	
7	Chela barroni Fowler, 1934	Cá Thiểu mại	
8	Cyprinus carpio Linnaeus, 1758	Cá Chép	

9	Esomis metaillicus (Ahl, 1923)	Cá lòng tong sắt	
10	Garra gracilis Pellegrin & Chevey, 1936	Cá Sứt môi đen	
11	G. fuliginosa Fowler, 1937	Cá Sứt môi	
12	G. pingi (Tchang, 1929)	Cá Đo	
13	Hampala macrolepidota (Kuhl & Haselt, 1883)	Cá Ngựa nam	
14	Hemibarbus maculatus Bleeker, 1871	Cá Ngộ	
15	Hemiculter leucisculus (Basilewsky, 1855)	Cá Mương	
16	Labeo indramontri Smith, 1945	Cá Linh chuối	
17	Lissochilus longibarbus Hao & Hoa, 1969	Cá Chát râu	
18	Microphysogobio vietnamica Mai, 1978	Cá Đục	
19	Onychostoma laticeps Gunther, 1896	Cá Sỉnh gai	VU
20	O. gerlachi (Peters, 1881)	Cá Sỉnh	
21	O. fusiforme Kottelat, 1998	Cá Xanh	
22	Opsariichthys uncirostris Gunther, 1874	Cá Cháo	
23	O. bidens Gunther, 1873	Cá Cháo thường	
24	Osteochilus haseltii (Cuvier & Valenciennes, 1842)	Cá Lúi	
25	O. microcephalus (Valenciennes, 1842)	Cá Lúi sọc	
26	O. salsburyi Nichols & Pope, 1927	Cá Rầm đất	
27	Pararhodeus kyphus Mai, 1978	Cá Bướm be nhỏ	
28	P. foxi (Flowler, 1937)	Cá hồng nhau	
29	Poropuntius laoensis (Gunther, 1868)	Cá Sao nhỏ	
30	P. angutus Kottelat, 2000	Cá Sao	
31	P. deauratus Valenciennes, 1842	Cá Hồng nhau bầu	
32	Puntius semifasciolatus (Gunther, 1968)	Cá Cấn	
33	Propuntius krempfi (Pellegrin & Chevey, 1934)	Cá Sao lớn	
34	Pseudohemiculter serrata (Koller, 1927)	Cá Dầu sông gai dài	
35	Rasbora cephalotaemia (Nichols & Pope, 1927)	Cá Mại sọc	
36	R. steineri (Nichols & Pope, 1927)	Cá Mại sọc bên	

37	R. laretiata (Bleeker, 1854)	Cá Lòng tong vạch	
38	Rhodeus ocellatus (Kner, 1866)	Cá Bướm chấm	
39	Spinibarbus nigrodorsalis Oshima, 1926	Cá Chày đất lưng đen	
40	S. hollandi Oshima, 1919	Cá Chày	
41	S. caldwelli (Nichols, 1925)	Cá Bộp	
(4)	Balitoridae	Họ cá Vây bằng	
42	Annamia normani Hora, 1931	Cá Vây bằng	
43	Homaloptera multiloba Mai, 1978	Cá Vây bằng nhiều thùy	
44	Micronemachilus taeniatus (Nichols & Pope, 1927)	Cá Chạch suối	
45	Sewellia elongata Roberts, 1998	Cá Bám đá	
46	S. lineolatus (Cuvier & Valenciennes, 1846)	Cá Đép thường	
47	S. incerta Nichols & Pope, 1927	Cá Chạch đá nâu	
48	S. ephilis Kottelat, 2000	Cá Chạch	
(5)	Cobitidae	Họ cá Chạch	
49	Cobitis taenia Linnaeus, 1758	Cá Chạch hoa	
50	Misgurnus anguillicaudatus (Cantor, 1842)	Cá Chạch đuôi chình	
IV	SILURIFORMES	BỘ CÁ NHEO	
(6)	Siluridae	Họ cá Nheo	
51	Silurus asotus (Linnaeus, 1758)	Cá Nheo	
52	Wallago attu (Bloch & Schneider, 1801)	Cá Leo	
(7)	Cranoglanidae	Họ cá Ngạnh	
53	Cranoglanis sinensis Peters, 1881	Cá Ngạnh	
(8)	Clariidae	Họ cá Trê	
54	Clarias fuscus (Lacépède, 1803)	Cá Trê	
(9)	Sisoridae	Họ cá Chiên	
55	Bagarius bagarius Chevey & Lemasson, 1937	Cá Chiên	VU
(10)	Bagnidae	Họ Cá Lăng	
56	Hemibagrus vietnamicus Mai, 1978	Cá Huốc	

V	SYNBRANCHIFORMES	BỘ LƯƠN	
(11)	Synbranchidae	Họ Lươn	
57	Monopterus albus (Zouiew, 1793)	Lươn đồng	
(12)	Mastacembelidae	Họ cá chạch sông	
58	Mastacembelus armatus (Lacépède, 1800)	Cá Chạch sông	
VI	PERCIFORMES	BỘ CÁ VƯỢC	
(13)	Gobiidae	Họ cá Bống trắng	
59	Acentrogobius caninus Valenciennes, 1842	Cá Bống chấm	
60	A. janthinopterus Bleeker, 1871	Cá Bống	
61	Ctenogobius leavelli Herre, 1935	Cá Bống đá khe	
62	Glossogobius giuris (Hamilton, 1822)	Cá Bống cát tối	
63	G. punctatus (Richardson, 1846)	Cá Bống chấm thân	
64	G. fasciatopunctatus (Temminck & Schlegel, 1845)	Cá Bống chấm gáy	
65	Rhinogobius ocellatus (Fowler, 1937)	Cá Bống mắt	
66	R. giurinus (Rutter, 1897)	Cá Bống	
(14)	Eleotridae	Họ cá Bống đen	
67	Philypnus chalmersi (Nichols & Pope, 1927)	Cá Bống suối đầu ngắn	
68	Eleotris oxycephala Temminck & Schlegel, 1845	Cá Bống đen nhỏ	
(15)	Channidae	Họ cá Chuối	
69	Channa striata (Bloch, 1793)	Cá Quả	
70	C. gachua (Hamilton, 1822)	Cá Chuối núi	
(16)	Anabantidae	Họ cá Rô đồng	
71	Anabas testudineus (Bloch, 1792)	Cá Rô đồng	
(17)	Belontiidae	Họ cá Sặc	
72	Macropodus opercularis (Linnaeus, 1758)	Cá Đuôi cờ	
(18)	Cichlidae	Họ cá Rô phi	
73	Oreochromis niloticus (Linnaeus, 1758)	Cá Rô phi vằn	
	Tổng cộng: 73 loài		4 VU

3.2. Cấu trúc thành phần loài

Về bậc họ: đa dạng nhất là bộ cá Vược (Perciformes) 06 họ (chiếm 33,33% tổng số họ), tiếp theo là bộ cá Nheo (Siluriformes) 05 họ (chiếm 27,77%), bộ cá Chép (Cypriniformes) 03 họ (chiếm 16,67%), bộ Lươn (Synbranchiformes) 02 họ chiếm (11,11%), các bộ còn lại gồm bộ cá Chình (Anguilliformes) và bộ cá Thát lát (Osteoglossiformes), mỗi bộ chỉ có 1 họ (chiếm 5,56% tổng số họ).

Bảng 2. *Cấu trúc thành phần loài cá ở vùng rừng Cao Muôn*

Stt	Bộ	Họ		Giống		Loài	
		SL	%	SL	%	SL	%
1	Osteoglossiformes	1	5,56	1	2,00	1	1,37
2	Anguilliformes	1	5,56	1	2,00	2	2,74
3	Cypriniformes	3	16,67	30	60,00	47	64,38
4	Siluriformes	5	27,77	6	12,00	6	8,22
5	Synbranchiformes	2	11,11	2	4,00	2	2,74
6	Perciformes	6	33,33	10	20,00	15	20,55
	Tổng	18	100	50	100	73	100

Về bậc giống: đa dạng nhất là bộ cá Chép (Cypriniformes) 30 giống (chiếm 60% tổng số giống), tiếp theo là bộ cá Vược (Perciformes) 10 giống (chiếm 20%), bộ cá Nheo (Siluriformes) 06 giống (chiếm 12%), bộ Lươn (Synbranchiformes) 02 giống (chiếm 4%), các bộ còn lại gồm bộ cá Chình (Anguilliformes) và bộ cá Thát lát (Osteoglossiformes), mỗi bộ có 01 giống (chiếm 2%).

Về bậc loài: đa dạng nhất là bộ cá Chép (Cypriniformes) 47 loài (chiếm 64,38%), tiếp theo là bộ cá Vược (Perciformes) 15 loài (chiếm 20,55%), bộ cá Nheo (Siluriformes) 06 loài (chiếm 8,22%), bộ Lươn (Synbranchiformes) và bộ cá Chình (Anguilliformes), mỗi bộ có 02 loài (chiếm 2,74%), bộ cá Thát lát (Osteoglossiformes) chỉ có 01 loài (chiếm 1,37%). Như vậy, trung bình mỗi bộ có 03 họ; 8,33 giống và 12,17 loài. Bình quân mỗi họ có 2,78 giống và 4,06 loài. Mỗi giống có 1,46 loài.

3.3. Các loài cá kinh tế

Trong 73 loài cá ở rừng Cao Muôn, đã xác định được 13 loài cá có giá trị kinh tế cao (bảng 3). Đặc biệt, cá Thát lát *(Notopterus notopterus)*, cá Sỉnh gai (*Onychostoma laticeps)*, cá Sỉnh *(Onychostoma gerlachi)*, cá Diếc *(Carassius auratus)*, cá Rưng (*Carassioides cantonensis*), cá Chạch sông (*Mastacembelus armatus)*, cá Quả *(Channa striata)*, cá Rô đồng *(Anabas testudineus)*,... là những loài cá có thịt thơm ngon, giàu chất dinh dưỡng được người dân ưa chuộng.

Bảng 3. *Các loài cá kinh tế vùng rừng Cao Muôn*

Stt	Tên khoa học	Tên Việt Nam
1	Notopterus notopterus (Pallas, 1769)	Cá Thát lát
2	Hemiculter leucisculus (Basilewsky, 1855)	Cá Mương
3	Onychostoma laticeps Gunther, 1869	Cá Sỉnh gai
4	Onychostoma fusiforme Kottelat, 1998	Cá Xanh
5	Onychostoma gerlachi (Peters, 1881)	Cá Sỉnh
6	Carassius auratus Linnaeus, 1758	Cá Diếc
7	Carassioides cantonensis (Heincke, 1892)	Cá Rưng
8	Anabas testudineus (Bloch, 1792)	Cá Rô đồng
9	Mastacembelus armatus (Lacepede, 1800)	Cá Chạch sông
10	Channa striata Bloch, 1793	Cá Quả
11	Cranoglanis sinensis Peters, 1881	Cá Ngạnh
12	Notopterus notopterus (Pallas, 1769)	Cá Thát lát
13	Cyprinus carpio Linnaeus, 1758	Cá Chép

3.4. Các loài cá quý hiếm

Trong 73 loài cá có mặt ở vùng rừng Cao Muôn, huyện Ba Tơ, tỉnh Quảng Ngãi, đã xác định được 04 loài cá quý hiếm được ghi trong sách Đỏ Việt Nam 2007.

Bảng 4. *Các loài cá quý hiếm thuộc vùng rừng Cao Muôn*

Stt	Tên khoa học	Tên Việt Nam	Bậc
1	Anguilla marmorata (Quoy & Gaimard, 1824)	Cá Chình hoa	VU
2	Anguilla bicolor McClelland, 1844	Cá Chình mun	VU
3	Onychostoma laticeps Gunther,1896	Cá Sỉnh gai	VU
4	Bagarius bagarius Hamilton, 1822	Cá Chiên	VU

(Ghi chú: VU (Vulnerable): Sẽ nguy cấp).

3.5. Quan hệ giữa thành phần loài cá vùng rừng Cao Muôn với một số khu hệ cá khác

Khi so sánh thành phần loài cá ở vùng rừng Cao Muôn (73 loài) với 54 loài cá ở Vườn Quốc gia Bạch Mã (Võ Văn Phú, 2004), có 33 loài chung (chiếm 45,21%), đạt hệ số gần gũi S = 0,51. Với 92 loài cá Hồ Phú Ninh (Võ Văn Phú, Vũ Thị Phương Anh,

2007) có 39 loài chung (chiếm 53,42%), đạt hệ số gần gũi S = 0,47. Trong 100 loài cá KBTTN Đăkrông (Võ Văn Phú, Hoàng Đình Trung, Hoàng Trọng Tú, 2006) có 39 loài chung (chiếm 53,42%) với vùng rừng Cao Muôn, đạt hệ số gần gũi S = 0,45. So với 79 loài cá ở Hành lang xanh (Võ Văn Phú, Trần Thụy Cẩm Hà, 2008) thì khu hệ cá rừng Cao Muôn gặp tới 27 loài chung (chiếm 36,99%), đạt hệ số gần gũi S = 0,36. Còn trong 197 loài cá ở sông Thu Bồn – Vu Gia, đã gặp đến 43 loài chung với khu hệ cá Cao Muôn (chiếm 58,9%), đạt hệ số gần gũi S=0,32 (bảng 5).

Qua bảng 5, ta thấy thành phần loài cá vùng rừng Cao Muôn có quan hệ gần nhất với khu hệ cá Vườn Quốc gia Bạch Mã (S=0,51). Tiếp theo là khu hệ cá hồ Phú Ninh với hệ số gần gũi S=0,47. Khu hệ cá rừng Cao Muôn có quan hệ gần với khu hệ cá KBTTN Đăkrông hơn so với khu hệ cá Hành lang xanh; có quan hệ ít gần gũi nhất với khu hệ cá sông Thu Bồn – Vu Gia (S=0,32).

Bảng 5. *Quan hệ giữa thành phần loài cá vùng rừng Cao Muôn với một số khu hệ cá khác*

Stt	Khu hệ cá	Tổng số loài	Số loài chung	Tỉ lệ[(1)] %	Hệ số S[(2)]	Tác giả công bố
1	Hồ Phú Ninh	92	39	53,42	0,47	Võ Văn Phú và nnc, 2008 [15]
2	Hành lang xanh	79	27	36,99	0,36	Võ Văn Phú, Trần Thụy Cẩm Hà, 2008 [14]
3	Vườn Quốc Gia Bạch Mã	57	33	45,21	0,51	Võ Văn Phú, 2004 [12]
4	KBTTN Đăkrông	100	39	53,42	0,45	Võ Văn Phú, Hoàng Đình Trung, Hoàng Trọng Tú, 2006 [13]
5	Sông Thu Bồn – Vu Gia	197	43	58,90	0,32	Võ Văn Phú,Vũ Thị Phương Anh, 2010 [16]

(Ghi chú: [(1)]: Tỷ số loài chung so với 73 loài cá vùng rừng Cao Muôn; [(2)]: S là hệ số Sorencen (1948) – Hệ số gần gũi).

4. Kết luận và đề nghị

4.1. Kết luận

- Đã xác định được 73 loài thuộc 50 giống, 18 họ và 06 bộ cá khác nhau. Trong đó, chiếm ưu thế nhất về loài thuộc bộ cá Chép (Cypriniformes) với 47 loài (chiếm 64,38% tổng số loài), tiếp theo là bộ cá Vược (Perciformes) 15 loài (chiếm 20,55%), bộ cá Nheo (Siluriformes) 06 loài (chiếm 8,22%), bộ Lươn (Synbranchiformes) và bộ cá Chình (Anguilliformes), mỗi bộ có 02 loài (chiếm 2,74%), bộ cá Thát lát

(Osteoglossiformes) chỉ có 01 loài (chiếm 1,37%).

- Trong 73 loài cá ở vùng rừng Cao Muôn đã ghi nhận được 13 loài cá có giá trị kinh tế, 04 loài cá quý hiếm đã được đưa vào Sách Đỏ Việt Nam 2007 ở bậc VU.

4.2. Đề nghị

- Cần có các biện pháp quản lý, giáo dục người dân trong bảo vệ môi trường và đánh bắt nguồn lợi cá nhằm bảo tồn nguồn gen quý hiếm, có ý nghĩa về đa dạng sinh học.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Khoa học và Công nghệ, *Sách Đỏ Việt Nam*, Phần I, Động vật. Nxb. Khoa học tự nhiên và Công nghệ, Hà Nội, 2007.
2. Bộ Thuỷ Sản, *Nguồn lợi thuỷ sản Việt Nam*, Nxb. Nông Nghiệp, Hà Nội, 1996.
3. Eschmeyer W. T., *Catologue of life,* Pulished by California Academy of Sciences, San Francisco, 2005.
4. FAO, *Catolog of Fish*, Introductory Material Species of fishes, California Academy of Sciences, Vol. 1, 1998.
5. FAO, *Catolog of Fish*, Species of fishes (M - Z), California Academy of Sciences, Vol 2, (1998), 959 - 1820.
6. Nguyễn Văn Hảo, *Cá nước ngọt Việt Nam*, Nxb. Nông nghiệp, Hà Nội, tập I, 2001.
7. Nguyễn Văn Hảo, *Cá nước ngọt Việt Nam: "Lớp cá sụn và bốn liên bộ của nhóm cá xương"*, Nxb. Nông nghiệp, Hà Nội, tập II, 2005.
8. Nguyễn Văn Hảo (2005), *Cá nước ngọt Việt Nam, Tập III, Ba liên bộ của nhóm cá xương,* Nxb. Nông nghiệp, Hà Nội.
9. Vương Dĩ Khang, *Ngư loại phân loại học*, Nxb. Nông thôn, Hà Nội, Nguyễn Bá Mão dịch, tập I, II, 1963.
10. Linderg G.U., *Fish of the Word*, A key to families and checklist, Israel program for Scientific translations, Jerusalem – London, 1971.
11. Võ Văn Phú và cộng sự, *Đa dạng sinh học tỉnh Quảng Ngãi*, Sở Khoa học Công nghệ và Môi trường tỉnh Quảng Ngãi, 2001.
12. Võ Văn Phú và nnc, *Đa dạng Sinh học động vật Vườn Quốc gia Bạch Mã*, Nxb. Thuận Hóa, Huế, 2004.
13. Võ Văn Phú, Hoàng Trọng Tú, Hoàng Đình Trung, *Về Đa dạng Sinh học thành phần loài cá ở khu bảo tồn thiên nhiên Đakrông, tỉnh Quảng Trị*, Tạp chí Khoa học công nghệ, Sở KH&CN tỉnh Quảng Trị, 2006.

14. Võ Văn Phú và Trần Thuỵ Cẩm Hà, *Về đa dạng thành phần loài cá ở vùng cảnh quan hành lang xanh của hai tỉnh Thừa Thiên Huế và Quảng Trị*, Khoa học Công nghệ và Kinh tế, số 2, (04/2008), 27 – 30 + 33.

15. Võ Văn Phú và nnc, *Đa dạng thành phần loài cá ở hồ Phú Ninh, tỉnh Quảng Nam*, Khoa học và Sáng tạo, số 63, (04/2008), 20 – 32.

16. Võ Văn Phú và Vũ Thị Phương Anh, *Dẫn liệu về thành phần loài cá ở hệ thống sông Thu Bồn – Vu Gia, tỉnh Quảng Nam*, Tạp chí Sinh học, 32,(2) (6/2010), 12 – 20.

17. Rainboth W.J., *Fish of the Cambodian Mekong*, Food and Agriculture Organization of the United Nation, Rome, 1996.

18. Mai Đình Yên, *Định loại cá nước ngọt các tỉnh phía Bắc Việt Nam*, Nxb. Khoa học và Kỹ thuật, Hà Nội, 1978.

19. Mai Đình Yên, *Các loài cá kinh tế nước ngọt Việt Nam*, Nxb. Khoa học và Kỹ thuật, Hà Nội, 1978.

PRELIMINARY DATA OF FISH INGREDIENT SPECIES IN A CAO MUON FOREST AREA, BA TO DISTRICT, QUANG NGAI PROVINCE

Vo Van Phu, Nguyen Hoang Dieu Minh, Hoang Dinh Trung
College of Sciences, Hue University

Abstract. Through the process of collecting samples and identifying the composition of fishes in Ba To area of Quang Ngai province, 73 fish species belonging to 50 genera, 18 families, 6 orders are identified. Among these the Cypriniformes is the most abundant with 3 families (occupyng 16,67% of total families), 30 varieties (occupying 60% of total varieties), 47 species (occupying 64,38% of total species) flollowed by the Perciformes with 15 species (occupying 20,55%). On average, each order includes 3,0 families, 8,33 varieties and 12,17 species; each family contains 2,78 varieties and 4,06 species; each variety has 1,46 species. We have also identified 12 fisf species, which are mainly in large quantity and exploited for several months a year. Among 73 fish species in Cao Muon forest area there are 04 species belonging to level VU which were recorded in the Vietnam Red Book 2007.